

Webinar: Tilgangsstyring og tilgangspakker

Oppstart klokken 13.00 🕒

Gjerne skru av kamera og mikrofon 📴

Møtet blir tatt opp og lagt ut på arrangementssiden 📺

Still gjerne spørsmål i chat underveis ?

Agenda

- Rask introduksjon til tilgangsstyring i Altinn
- Bakgrunn for overgangen til tilgangspakker
- Hvordan velge og sette tilgangspakker på en ressurs/tjeneste
- Gjennomgang av ny brukeflate for tilgangsstyring
- Håndtering av overgangsfasen der tilgangspakker eksisterer i parallell med de gamle Altinn-rollene
- Håndtering av informasjon til sluttbrukerne om endringene
- Kommende leveranser i Altinn Autorisasjon

Tilgangsstyring i Altinn

Hva er det?

Konsept

- Tilgangsstyring er hvordan Altinn tilrettelegger for at **sluttbruker** styrer **hvem** som skal kunne gjøre **hva** med **hvilke** data/tjenester
 - Hvem: Person / virksomhet / system
 - Hva/hvilke:
 - Apps: Operasjoner (les/skriv/slett) på arbeidsflytsteg → OOTB: Generell tilgang
 - Ressurser: Tjenesteeier bestemmer
- Tjenesteeiers ansvar: Bestemme tilgangsregler (policy)

Tre nivåer for tilgangsstyring

Rolle / tilgangspakke	Ressurs	Instans
• Rolle i Enhetsregisteret → ikke delegerbart • Tilgangspakker	• Delegering av tilgang til en enkelt tjeneste* • Gjelder alle instanser av ressursen	• Delegering av et enkelt tilfelle av en tjeneste

Autorisasjon av ekstern ressurs

- Tjenesteeier beslutter hvor stor en ressurs er – men bør ta hensyn til hva som oppleves logisk for sine brukere
- Altinn **er** policy information point
 - For sluttbruker: Hvilken tilgangspakke kreves
 - For tjenesteeier: Hvilke aktører innlogget bruker har tilgang for*
- Altinn **bør være** policy decision point, men tjenesteeier kan håndtere dette selv

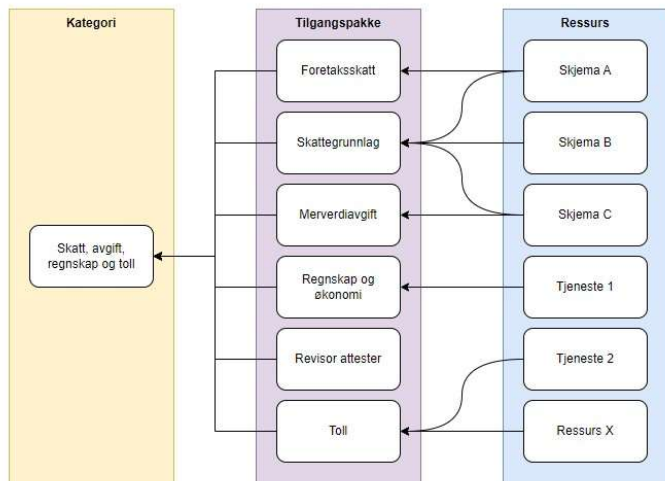
Tilgangspakker – hva og hvorfor

En rask repetisjon fra april 2025

Tilgangspakker?

Hva er det?

- Måte å gruppere tjenester, slik at man (som sluttbruker) kan gi tilgang flere relaterte tjenester i en delegering
- Drøyt 120 pakker innenfor 20 kategorier som ressursene (tjenestene) kan knyttes mot
- Funksjonelt i stor grad likt med Altinn II-roller

Hvorfor nye tilgangspakker?

Rollene er for store

Navngivingen er lite intuitiv

Mye «gammel moro»

Rollene er for store

- Utfyller/innsender gir tilgang til mer enn 400 forskjellige tjenester
- Lite egnet for dataminimering
- Vanskelig å etterleve GDPR
- **Svar:** Erstatte rollene med mindre (og mer treffsikre) pakker

Hva inneholder rollen?

Denne rollen gir rettighet til et bredt utvalg skjema og tjenester som ikke har så strenge kriterier for autorisasjon. Ved regelverksendringer eller innføring av nye digitale tjenester kan det bli behov for endringer i tilganger som rollen gir.

Utfyller/Innsender

— Norsk kulturfond - Selektiv ordning for skjønnlitteratur for barn og unge

— A01 a-melding

— A02 a-melding innsending fra system

— A03 a-melding tilbakemelding

— A03 a-melding tilbakemelding - migrert fra Altinn 2

— A04 Melding om lønnet arbeid i hjemmet

— A05 Forenklet a-melding for veldedig eller allmenntilgjengelig organisasjon

— A06 a-melding versjon 3.1.0 bestill avstemmingsinformasjon

— A07 a-melding avstemming - migrert fra Altinn 2

— A07 a-melding avstemmingsinformasjon

— A07 a-melding avstemmingsinformasjon - migrert fra Altinn 2

— A50 a-melding påminnelse

— A50 a-melding påminnelse - migrert fra Altinn 2

— A51 a-melding vedtak

— A51 a-melding vedtak - migrert fra Altinn 2

— ACC Security Level 1 120802

Lite intuitiv navngiving

- Mange spørsmål krever at sluttbruker gjør forskning
 - Hva slags tjenester inneholder rollen Begrenset signeringsrettighet?
 - Hvilken rolle gir tilgang til rapportering av statistikk om ambulanseoppdrag?
- **Svar:** Ny struktur basert på SSB sin kategorisering av virksomheter + noen fagområder som går igjen på tvers av mange/alle virksomheter

▼ Har også disse 17 rollene:

Privatperson	Fra Folkeregisteret ?
- Begrenset signeringsrettighet	?
- Energi, miljø og klima	?
- Kommunale tjenester	?
- Konkursbo tilgangsstyring	?
- Lønn og personalmedarbeider	?
- Patent, varemerke og design	?
- Plan- og byggesak	?
- Post/arkiv	?
- Primærnæring og næringsmiddel	?
- Private Role	?
- Privatperson begrensede rettigheter	?
- Regnskapsmedarbeider	?
- Samferdsel	?
- Skatteforhold for privatpersoner	?
- Tilgangsstyring	?
- Utfyller/Innsender	?

Behov for rydding i gamle delegeringer

- Delegeringer fra Altinns barndom finnes fortsatt
- Mange har tilganger de ikke skal ha
- **Svar:** Ikke gjør massekonvertering av Altinn 2 roller til Altinn 3 tilgangspakker*

[illegible]

Konsekvenser

- Alle ressurser må kobles til tilgangspakker* av tjenesteeier
- Med unntak av roller for regnskapsfører/revisor (og enkelte admin-roller) må delegeringer på rolle-nivå gjøres på nytt av virksomhetene
- Det er ikke mulig med generisk mapping fra Altinn II-roller til Altinn 3-tilgangspakker. Virksomhetene må få informasjon om hvilke pakker tjenestene de skal bruke er del av

Hvordan velge og sette tilgangspakker

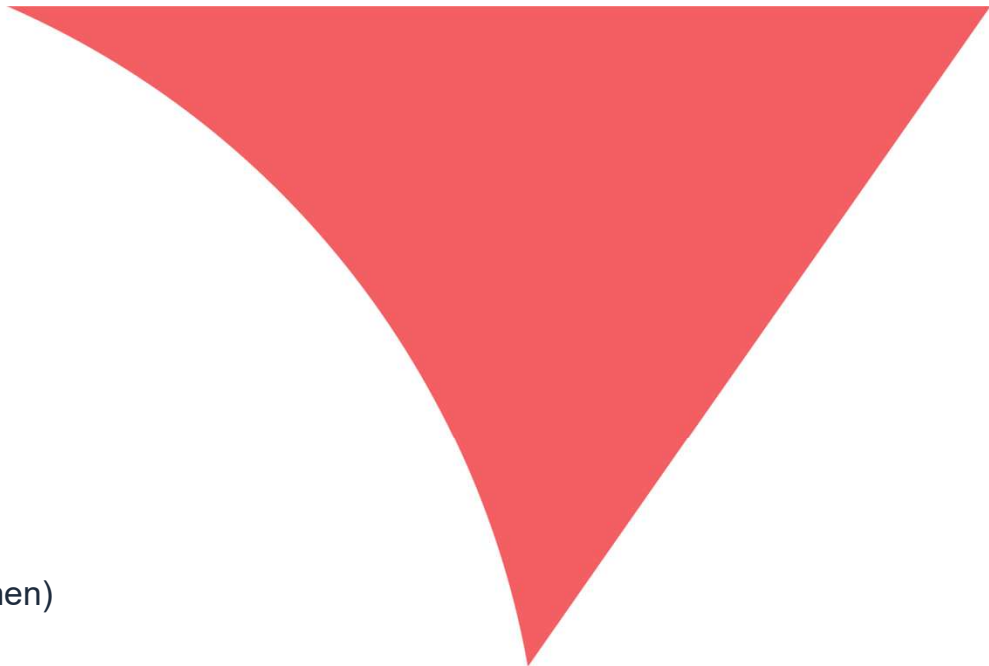
Hvilken tilgangspakke skal jeg velge?

- Tilgangspakkene er delt inn i kategorier etter hvilket tema tjenesten omhandler og etter noen funksjoner/roller som finnes i virksomhetene
- Tenk gjennom:
 - «Hva handler tjenesten om?» – og finn en tilgangspakke som dekker dette
 - Er tjenesten av en slik art at det kan være en spesifikk rolle i virksomhetene som benytter den? Finn en tilgangspakke som dekker rollen, f.eks
 - Regnskapsfører- og revisor-pakker
 - Rapportering av statistikk

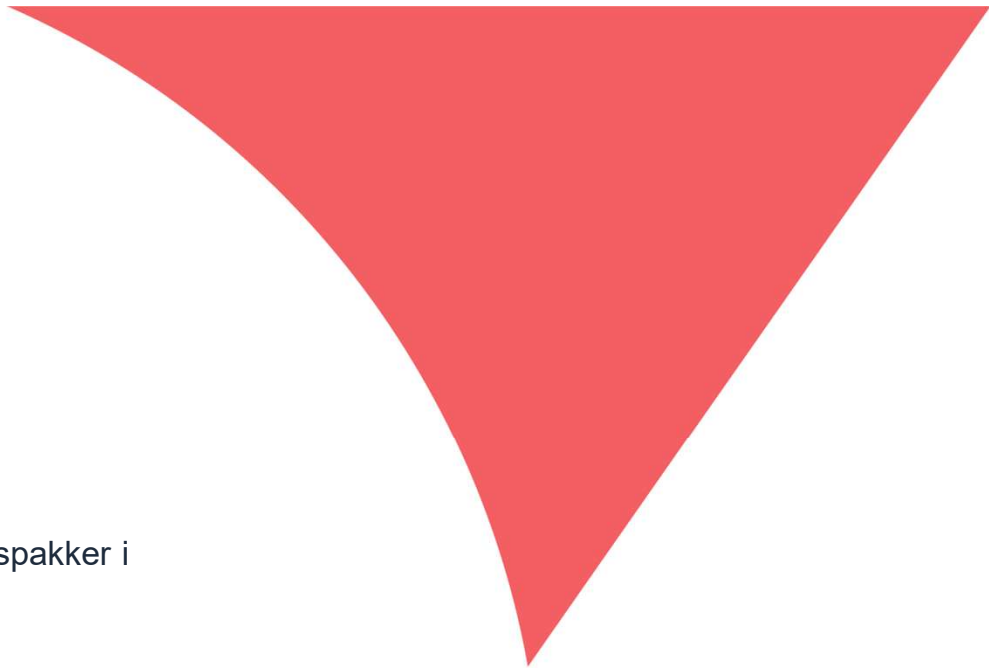
Brukerflate for tilgangsstyring

Live demonstrasjon
(Ikke inkludert i presentasjonen)

Overgangsfase

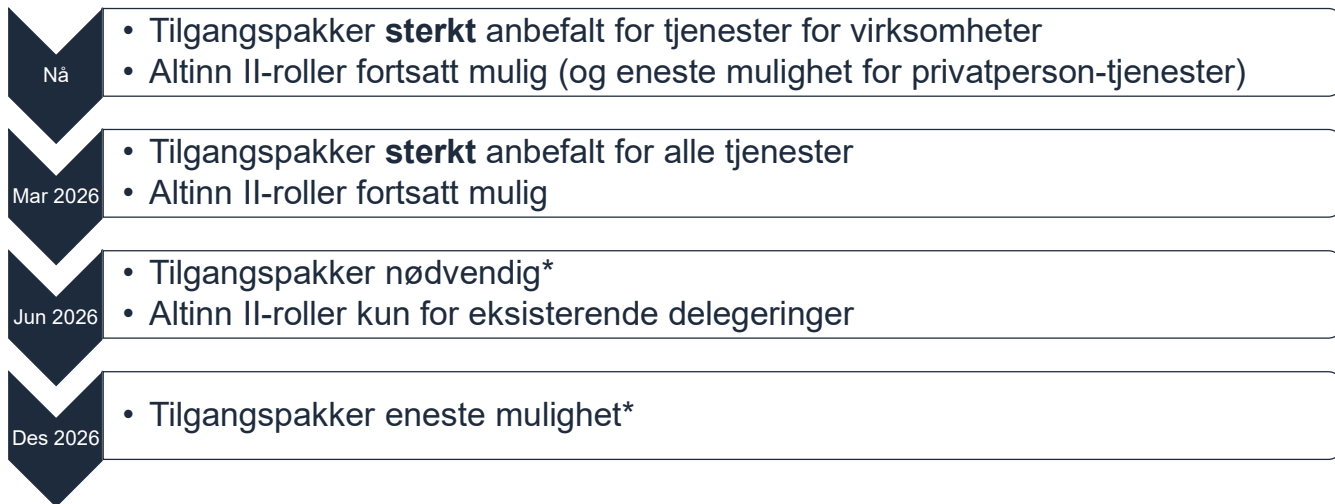
Altinn II-roller og nye tilgangspakker i
parallell

To alternativer

Alternativ 1: Kun tilgangspakker	Alternativ 2: Kombinere tilgangspakker og Altinn II-roller
Dette er den nye standarden for tilgangsstyring i Altinn, og vil sørge for at dine sluttbrukere gjør riktige delegeringer så snart som mulig. Hva innebærer det? • Du bruker bare tilgangspakker og/eller Enhetsregister-roller, ikke Altinn II-roller. • Sluttbrukerne må ha tilgangspakke (eller direktegang) for å kunne bruke tjenesten	Dette er en midlertidig løsning som kan brukes i overgangsperioden ut 2026, som reduserer risiko for at sluttbrukere mister tilgang på ugunstig tidspunkt. Hva innebærer det? • Du bruker både tilgangspakker og Altinn II-roller og/eller Enhetsregister-roller. • Sluttbrukerne får tilgang om de har Altinn II-rolle eller tilgangspakke (eller direktegang)

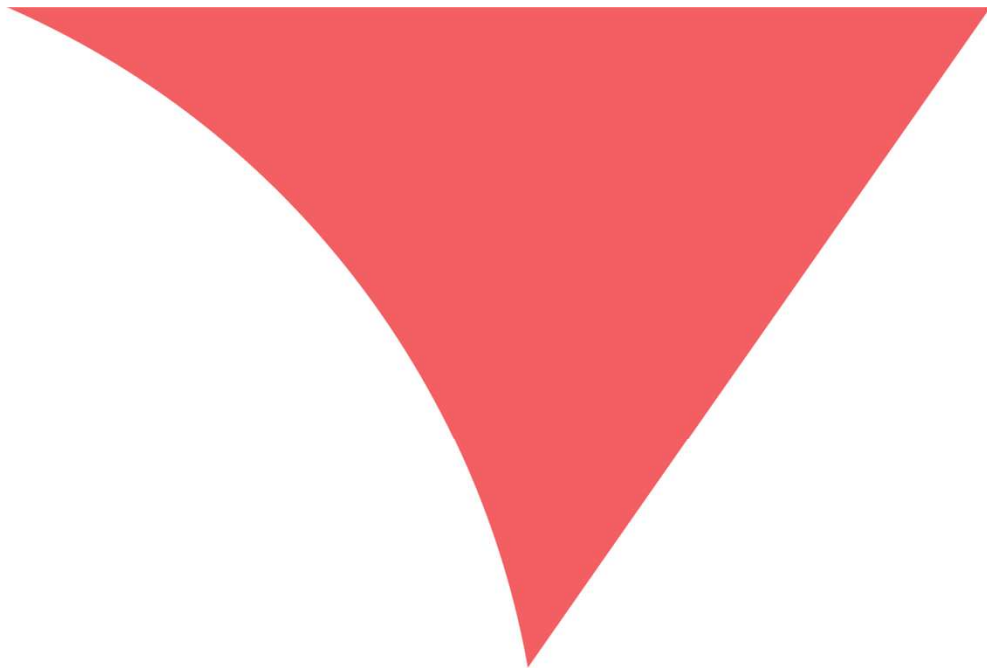
Overordnet tidslinje

Anbefalinger/oppfordringer

- Tjenester som allerede er lansert på Altinn 3
 - Gjør knytning til tilgangspakke så snart som mulig (jf. alternativ 2)
 - Tilpass fjerningen av Altinn II-rolle til evt. frister / høyvolumsperioder
- Tjenester som migreres fra Altinn II til Altinn 3
 - Jo seinere lansering, jo sterkere oppfordrer vi til alternativ 1
- Nye tjenester
 - Velg alternativ 1 med mindre en nært relatert tjeneste allerede har en Altinn II-rolle
- Generelt
 - Gi brukerne deres forutsigbarhet → Kommuniser i tide og stå for valg dere gjør

Informasjon til sluttbrukere

Digdirs ansvar for informasjon

- Digdir tar ansvar for generell informasjon om overgangen til nye tilgangspakker
 - Informasjon om tilgangspakkene i brukergrensesnittet (inkl. hvilke tjenester som ligger i pakkene)
 - Oppdaterte hjelpesider (info.altinn.no/hjelp)
 - Veiledningsvideoer
 - Informasjonsmøte(r) for sluttbrukersystemleverandører
- Tjenesteeier må gjerne vise til dette når dere dekker deres informasjonsansvar

Tjenesteeiers ansvar for informasjon

- Tjenesteeier har ansvar for informasjon om hvilke tilgangspakker som settes på den enkelte tjeneste, og evt. når gamle Altinn-roller ikke lenger er gyldige

Virksomheter

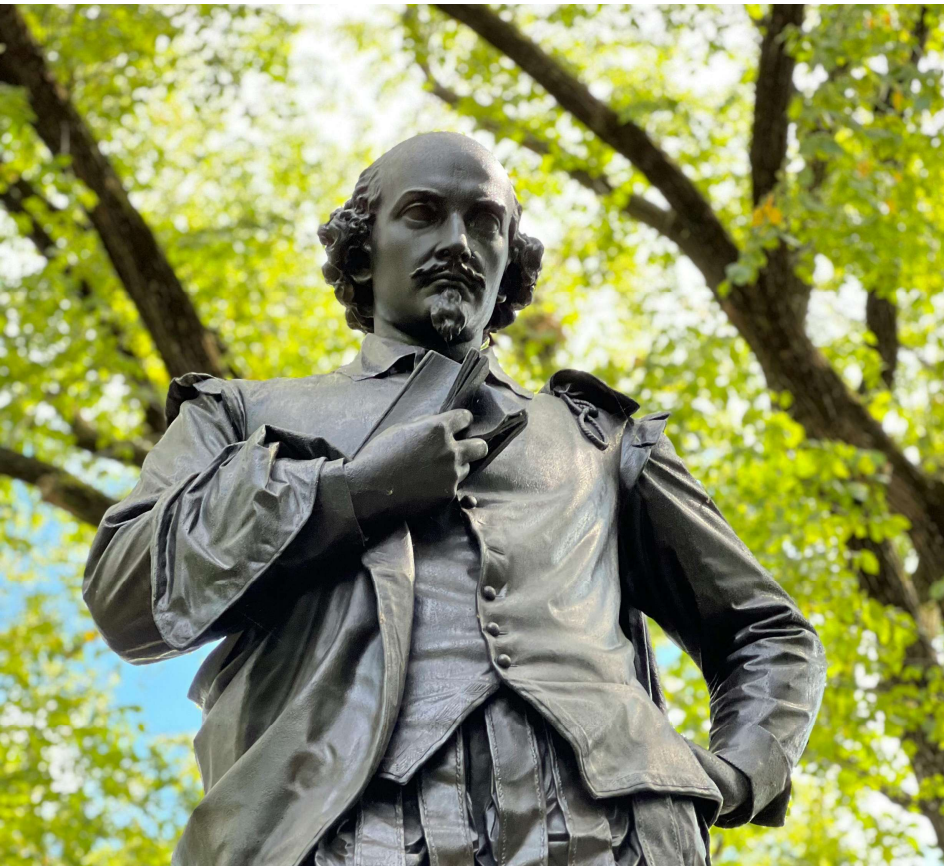
- Oppdatere skjemakatalogen (info.altinn.no)
- Egne kanaler
- Utsending hvis tidskritisk

Serviceenheter

- Hvis tilgang videreføres: Ikke informasjonsbehov
- Hvis tilgang ikke videreføres: Utsending anbefalt

Systemleverandører

- Sterkt anbefalt: Egne kanaler og/eller utsending

William Shakespeare

Hva er et navn?
Den blomst vi
kaller rose vil
dufte liflig uten
rosens navn

Foto: Tim Wildsmith/Unsplash

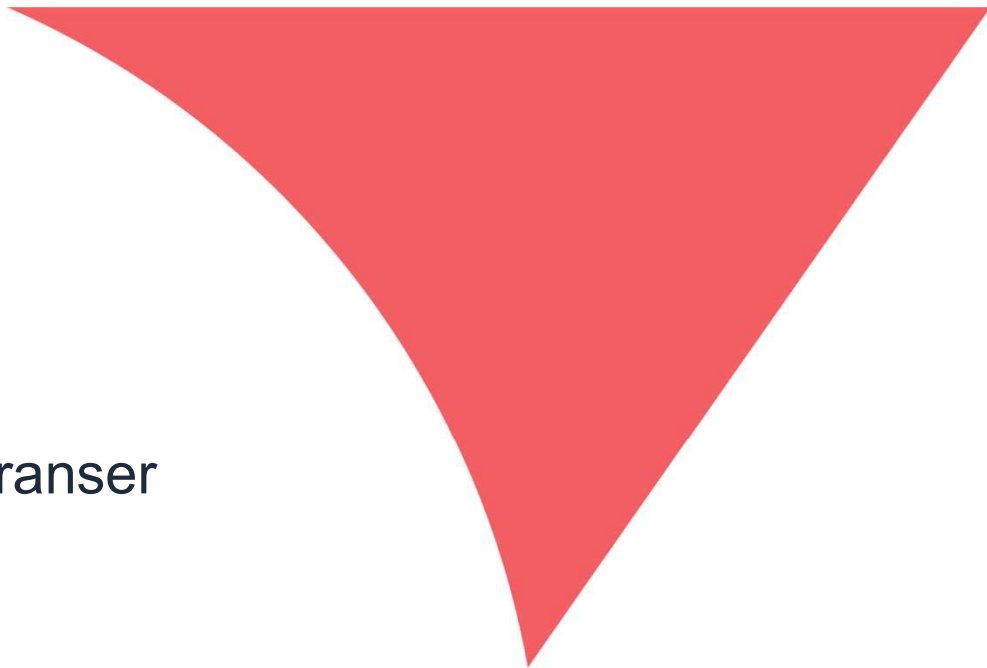

Lars Vegard Bachmann

... men det er
ikke så lett å
finne rosen hvis
den plutselig
kalles noe helt
annet.

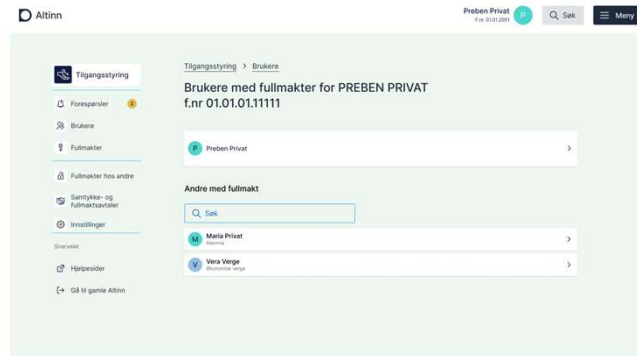
Gi tjenestene
deres gode
navn!

Kommende leveranser

Brukerflate for tilgangsstyring for innbyggere

- Nytt GUI for tilgangsstyring
- Nye tilgangspakker for innbygger
- Lovbestemte fullmakter (verge/foreldreansvar)

Enkeltrettigheter

- Delegering av enkeltrettigheter flyttes til ny brukerflate (både innbygger og virksomheter)
- Eksisterende delegeringer på A3-tjenester flyttes til ny datamodell

Tilbake

Hvilke enkeltrettigheter skal LISE LARSEN ha?

Søk etter tjeneste

+ Filtrér på etat

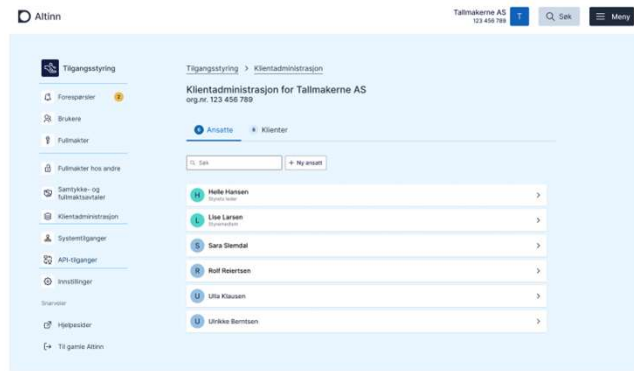
 Aksjonærregisteroppgaven (RF-1086) Skatteetaten	Gi fullmakt
 Ambulansetjenester (RA-0595) Skatteetaten	Har fullmakt
 Omsetning (RA-0375) Nav	Gi fullmakt
 Skattemelding Skatteetaten	Gi fullmakt
 RF-0002 Alminnelig omsetningsoppgave Skatteetaten	Gi fullmakt
 Sykemelding Arbeids- og velferdsetaten (Nav)	Gi fullmakt

NAV trenger informasjon om hvem som følger opp den ansatte, det vil si den nærmeste lederen med personalansvar. Hensikten er at NAV skal kunne bli mer presis i kontakten hvis det oppstår behov for samarbeid underveis i fraværet. Kontaktinformasjon til nærmeste leder gjør også at NAV kan tilby bedre oppfølgningstjenester i fremtiden etter hvert som den digitale tjenesten utvikles.

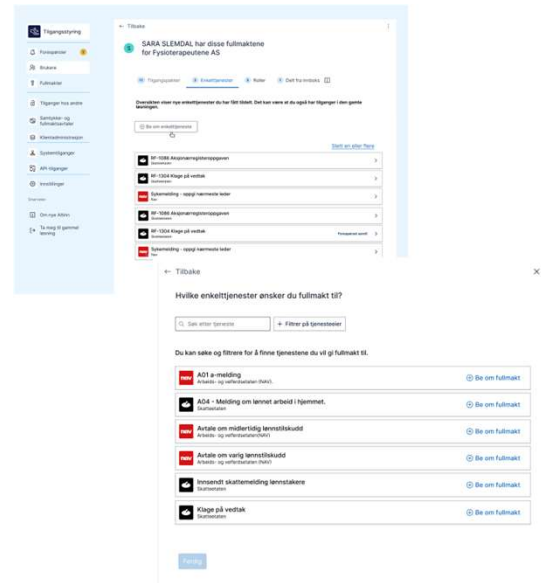
Tilhører tilgangspakken: Sykefravær

Klientdelegering

- Revisor/regnskapsfører klientadministrasjon
- Klientdelegeringer som gjøres i Altinn 2, synces til Altinn 3
- Opphør av klientforhold sletter klientdelegeringer også
- Delegering på fil erstattes av eksternt API
- Videredelegering av virksomhetens mottatte fullmakter
- Sletting av initiell delegering (fra person/virksomhet til en virksomhet) utløser sletting av videredelegeringer

- Be om tilgang
 - Enkelttjenester (tilsvarende dagens løsning)
 - Tilgangspakker
- Instansdelegering
 - Deling av et gitt element i innboksen

Spørsmål og svar

digdir.no

Digitaliseringsdirektoratet
postmottak@digdir.no
22 45 10 00
Postboks 1382 Vika, 0114 Oslo

Besøksadresser:
Havnegata 48, 8900 Brønnøysund
Skrivarvegen 2, 6863 Leikanger
Lørenfaret 1C, 0580 Oslo